

**Vladimit Truhlar:
Teologia in poesia /
Teologija v poeziji**

Lipa, Rim 2002,
I. knjiga 192 str.,
II. knjiga 116 str.,
III. knjiga 272 str.

Mednarodni posvet **V dnevih šumi ocean / Nei giorni sussurra l'oceano**, ki je 6. in 7. decembra 2002 potekal v Gorici in je bil posvečen 90-letnici rojstva in 25.letnici smrti pesnika in filozofa **Vladimirja Truhlarja**, ni postregel samo z odličnimi razpravami o znanstvenem delu tega našega izjemnega katoliškega misleca in o razsežnostih njegove poezije, ampak smo se tam lahko srečali tudi z izjemno izdajo njegovih pesniških besedil.

Izjemnost izdaje Truhlarjevih pesmi ima več razsežnosti. Prva je ta, da so v enotni likov-

ni podobi pod naslovom **Teologia in poesia/Teologija v poeziji** ponatisnjene vse njegove pesniške zbirke, druga, da so vse zbirke v celoti prevedene v italijanski jezik, da gre torej za dvojezično italijansko-slovensko izdajo, v kateri si sledijo tri knjige: 1. V dnevih šumi ocean/ Nei giorni sussurra l'oceano, 2. Luč iz črne prsti/La luce dal limo nero in 3. Kri/Sangue in Motnordeči glas/La voce rosso-torbida. Nadaljna posebnost celotne izdaje je ta, da je vse pesmi prevedel en sam avtor, in sicer prevajalec **Luigi Michieletto**, kar pomeni veliko prednost, ker gre za enoten in svež prevod, gre pa za prevajalca, ki se s Truhlarjevo poezijo ukvarja desetletja in je že leta 1979 v Milanu izdal celoten prevod zbirke **V dnevih šumi ocean**.

Izdaji je napisal načelno razmišljanje profesor Sebastian Brock z oxfordske univerze pod naslovom **Teologia in poesia: l'esempio di sant'Efrema** (Teologija v poeziji: primer sv. Efrema), obsežno analitično spremno študijo o Truhlarjevi osebnosti in njegovi poeziji pa je dodal prevajalec Luigi Michieletto. Michielettov prispevek po obsegu in tehtnosti presega vse, kar je bilo doslej napisanega o Truhlarju. To pa hkrati govori o pomembnosti celotne izdaje. Seveda obžalujemo, da hkrati s pesmimi nista prevedena tudi oba znanstvena prispevka.

Ekspresivno zunanjo obliko je oskrbel dr. Marko I. Rup-

nik, izdajo pa ob pomoči Ministrstva za kulturo republike Slovenije rimska ustanova Centro Aletti, pravzaprav njena založba Lipa Srl.

Lahko mirno zapišemo, da je slovenska kulturna skupnost v Rimu s to imenitno izdajo napravila izredno potezo, ker je po eni strani celotno Truhlarjevo poezijo posredovala italijanski literarni javnosti, domovino pa opozorila na pesnika, ki v domovini še ni doživel celovitejše, znanstveno komentirane izdaje. Povsem jasno je, da gre v primeru pesnika Vladimira Truhlarja za vrhunskega avtorja slovenske povojne poezije, ne glede na to, da je ustvarjal v zdomstvu in da je pripadal izraziti katoliški smeri.

Da gre pri Truhlarju za izjemnega pesniškega ustvarjalca, ne more biti nobenega dvoma, kajti če njegovo poezijo primerjamo s sočasno matično poezijo, brez težav ugotovimo, da je pred nami povsem samosvoja pesniška osebnost, ki ji je treba šele natančneje določiti mesto med našo povojno pesniško srenjo.

Vladimir Truhlar je izšel iz predvojnega literarnega izročila, pesmi objavljaj v žaru, Mentorju, Mladiki in Naši zvezdi, po drugi svetovni vojni, ko je živel v Rimu kot univerzitetni predavatelj na Gregoriani, pa se je njegovo pesniško obzorje razmahnilo in soočilo s sodobnimi literarnimi smermi. Njegovo kreativnost bi v matici lahko primerjali s pesni-

kom Jožetom Udovičem, saj pripadata isti generaciji (oba r. 1912), za oba pa velja, da sta si prizadevala vzpostaviti poetološko moderno poezijo, oblikovano v prostem verzu in bogati, mestoma nadrealistični metaforiki, da sta oba težila v duhovnost, vsak v območju lastnega doživljanja, Truhlar vsekakor očitno v območju religioznega, kar je bil izraz njegove poklicne duhovniške določenosti.

Njegov prispevek k slovenski poeziji je vsekakor velik, toliko večji, ker je ob razgledanosti po svetovni poeziji, podobno kot Udovič, poetološko raven vzdrževal na primerljivi višini, kakršna bi ustrezala dejanski predvojni razvojni stopnji slovenske poezije, če bi je ne nalomile vojna in poveljne estetske anomalije.

Rimska dvojezična izdaja sicer ne prinaša Truhlarjevih zbranih pesmi, resno pa opozarja na dolg, ki ga ima do njega slovenska slovstvena zgodovina in naše založništvo.

France Pibernik

**Marijan Peršič:
Na usodnem
razpotju, Per aspera
ad A(u)stra(lia)**

Združenje Slovenska
izseljenska matica,
Ljubljana 2001,
308 str.

Knjiga spominov in/ali dnevniških zapisov, v kateri avtor izpove svoje videnje dogodkov, pomeni pomembno dopolnilo znanstvenim delom s področja zgodovinopisja. Posebej to velja, če gre za tako prelomno in usodno obdobje, kot so v zgodovini slovenskega naroda bila leta druge svetovne vojne in po njej. Ravno ta pa so predmet dela, nekakšne kombinacije dnevnika in spominov, *Na usodnem razpotju, Per aspera ad A(u)stra(lia)* Marijana Peršiča. Ta se je v tistih letih znašel na "napačni" strani, torej tisti, ki je iz vojne izšla kot poraženec. Tako bi lahko mislili, da bo to dejstvo avtorjevo pripovedovanje o teh dogodkih v temelju "zaznamovalo". Vendar temu ni tako; v tem pogledu je Bert Pribac bistvo dela v predgovoru odlično zadel: "Peršičeva knjiga ni kaka politična razprava o drugi svetovni vojni in času po njem. Ni opravičevanje ene strani in obtoževanje druge. To je zelo osebna zgodba, odnosno niz največkrat bolečih, včasih pa tudi komičnih zgodb o tem, kako se je znašel ob vsakovrstnih ljudeh in dogodkih skozi tiste burne

in težke čase in naposled pristal v nebeški deželi Avstraliji, kjer se je odpočil od vojnih travm in začel svoje moško življenje na ustvarjalni in pozitivni način." (str. 9).

Izhajajoč iz liberalne družine je bil v otroštvu deležen sokolske, projugoslovanske in promonarhistične vzgoje. Tako se je ob napadu na Kraljevino Jugoslavijo pridružil prostovoljcem, a se zaradi kapitulacije jugoslovanske vojske kmalu vrnil domov v Ljubljano, kjer je nadaljeval s šolanjem na eni izmed tamkajšnjih gimnazij. Takole se spominja ideološke delitve, ki je takrat zaznamovala celotno slovensko družbo, tudi šolo, ki jo je obiskoval: "V našem razredu, 8.b, na prvi državni realni gimnaziji nas je bilo, mislim, petinpetdeset dijakov. Bili smo razdeljeni približno na polovici. Osvobodilne fronte niso podpirali fantje s podeželja, ki so povečini pripadali tako imenovanemu klerikane-mu taboru in bili organizirani v "Mladcih Kristusa Kralja", in del liberalno, vendar protikomunistično usmerjenih dijakov. Druga polovica razreda pa se je zavzemala za smer Osvobodilne." (str. 60). Ker se je Peršič pridružil protikomunistični strani, ga je po končani vojni čakala odisejada neznane-mu nasproti.

V delu nam avtor predstavlja položaj človeka – ne le lastnega, ampak množice svojih rojakov in drugih Evropejcev – katerega življenje so v biti zaz-